

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno Din 24.—
polletno Din 12.—
posamezna številka Din 1.—

**Oficialno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug
v Ljubljani“ in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“
s sedežem v Celju in slovenskih obrtnih društev.**

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:

	Din	p
Pri 1 × objavi 1/1 str. 500.—		
„ „ „ 1/2 „ 250.—		
„ „ „ 1/4 „ 125.—		
„ „ „ 1/8 „ 62.50		
„ „ „ 1/16 „ 31.25		

VI. letnik.

V Ljubljani, dne 1. maja 1923.

Štev. 9.

Občni zbor deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug.

V nedeljo dne 15. aprila 1923. se je vršil v sejni dvorani Mestnega magistrata v Ljubljani redni letni občni zbor naše Zveze. Občnega zboru so se udeležili polnoštevni delegati vseh včlanjenih zadrug, a poleg oficijelnih zastopnikov je bilo navzočih tudi mnogo obrtnikov nevlanjenih zadrug.

Načelnik zveze g. E. Franchetti je ob 9. uri otvoril občni zbor, konstatiral sklepčnost in pozdravil zastopnike: g. dr. Ljubca za ministrstvo trgovine in industrije, g. dr. Plessa za trgovsko in obrtniško zbornico, g. inž. Guliča za urad za pospeševanje obrti, g. Zebala za Zvezo trg. gremijev, g. Založnika, obrtnega nadzornika v Celju, ter vse navzoče delegate posameznih obrtnih zadrug. Po formalnem pozdravu je prešel g. načelnik Franchetti na dnevni red ter podal obširno poslovno poročilo. (Poročilo načelnika objavimo na drugem mestu v polnem obsegu. Op. ured.)

Načelnikovo poročilo vzamejo zborovalci brez ugovora na znanje.

Na predlog načelnika se je soglasno sklenilo, da se čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, ki je bil itak ponatisnjen v „Obrtnem Vestniku“, zbog pomanjkanja časa opusti.

V blagajniškem poročilu izkazuje zveza za preteklo leto: na dohodkih: 1.) prispevki včlanjenih zadrug 2504.50 Din; dohodki zveznih tiskovin 276.50 Din; donos za uporabo pisarne 327.— Din; 2.) podpora trgovske in obrtniške zbornice 1500.— Din; podpora kreditnega zavoda za trgovino in industrijo 1250.— Din; 3.) tiskovni sklad 25.— Din; 4.) razni dohodki 120.56 Din; 5.) po čerkovnem zavodu za tiskovine 1.50 Din; po čerkovnem zavodu prispevek Zvezi 1100.— Din. Celokupni dohodki 7104.56 Din. — Na stroških: 1.) upravni stroški: a) vloga čerkovnemu zavodu 100.— Din; b) knjige in časopisi 67.— Din; c) pisarniške potreščine in znamke 2262.43 Din; d) kurjava in snajenje pisarne 911.50 Din; e) tiskovine 135.50 Din; 2.) prispevki bolniški blagajni in pokojninskemu zavodu 355.44 Din; 3.) plača nastavljenecem 1504.— Din; 4.) Vloga čerkovnega zavoda 1101.50. Celokupni izdatki 6892.12 Din. Ostane gotovine 212.44 Din.

Ker računski pregledniki nista mogla pravočasno pregledati računskih poslovnih knjig, se na predlog načelnika soglasno sklene, da to storita naknadno in da

se tozadevni rezultat, kakor tudi njih izjava, objavita v „Obrtnem Vestniku“.

G. načelnik prebere nato proračun, ki predvideva za tekoče leto 58.000 Din izdatkov. Pri proračunu se g. načelnik sklicuje na svoje poslovno poročilo in poudarja, da je uspešno delovanje zveze le tedaj mogoče, ako bo imela ta na razpolago strokovno izvežbanega tajnika in strojepisko, za katera izkazuje proračun na plači znesek 37.000.— Din. Za delno kritje potnih stroškov članom zveznega načelnstva, za razna obrtniška zborovanja po deželi, ter onim, ki bivajo izven Ljubljane in morajo k zveznim sejam v Ljubljano, je predvidena postavka 10.000.— Din. Znesek pri današnjih draginskih razmerah nikakor ni pretiran. Ostali izdatki so predvideni predvsem za pisarniške potreščine, tiskovine, kurjavo itd. Proračun bi se kril z zveznim prispevkom po 10.— Din za vsakega člana.

G. Babnik opozarja na veliko nevarnost, ki preti obrtnemu stanu zbog pomanjkanja enotne organizacije, in poudarja, da je iskati rešitve in procvita obrtništva le v enotni, skupni organizaciji — v Zvezi. Samo potem Zveze bo obrtništvo mogoče tako na gospodarskem kakor tudi socialno-političnem polju doseči ono mesto, ki mu po vsej pravici tudi pripada. Priporoča, naj se predloženi proračun sprejme v cellem obsegu. Za vzgled stavi delavske organizacije, ki prejemale od svojih članov razmeroma veliko večje prispevke, kot jih predvideva današnji proračun.

Po daljši debati, v katero so posegli gg. Oblak, Rebolj, Rabič, Primožič in Rozman, se je sprejel z večino glasov predlog za letni članski prispevek v znesku po 10 Din za člana.

G. načelnik Franchetti je nato začasno predal predsedstvo podnačelniku g. Ravnikarju ter referiral o izpremembi pravil.

Na njegov predlog se po debati sklene, da se pooblasti zvezno načelstvo, da samo v sporazumu z obrtno oblastjo določi ime Zveze.

G. Mekinda ugovarja izpreminjevalnemu predlogu § 21. pravil glede izterjevanja zveznih prispevkov upravnim putem in predlaga, da se predlog g. Franchettija zavrne. —

Po daljši debati in vsestranski razjasnitvi tega vprašanja se je predlog g. Franchettija sprejel v cellem obsegu z večino glasov 45 : 5.

G. Malovič predlaga, naj se priporoča vsem zadrugam v Sloveniji, naj bi neumorno delovale na tem, da se osnujejo okrajne zveze obrtnih zadrug, ki naj bi imele

svoj sedež na sedežu okrajnega glavarstva. Ako bi ne bilo dovolj zadrug v enem okraju, naj bi se osnovala okrajna zveza iz dveh ali treh okrajnih glavarstev. Tajništvo okrajne zveze naj bi bilo obenem tudi tajništvo posameznih, v okrajni zvezi včlanjenih zadrug, da bi se na ta način lažje krili stroški in bi se delovanje olajšalo. Tajništvo okrajne zveze naj bi bilo z obrtno oblastjo vedno v stikih. Načelstvo okrajne zveze naj bi obstajalo iz delegatov posameznih zadrug, izvoljenih na združenem občnem zboru. Število zastopnikov posameznih zadrug bi se naj določilo po številu članov včlanjenih zadrug. Delegati naj bi bili izvoljeni za dobo treh let.

Občni zbor je vzel predlog g. Maloviča z odobravanjem na znanje. Načelstvo priporoča vsem delegatom, naj bi o predlogu g. Maloviča poročali svojim zadrugam ter vposlali eventuelne sklepe zveznemu načelstvu.

Zastopnik trgovske in obrtniške zbornice g. dr. Pless poroča o obrtno- in trgovsko-nadaljevalnem šolstvu. Referent je najprej poročal o položaju obrtnega šolstva v drugih državah, ki je v tem oziru, n. pr. v Franciji, vprav idealen, nakar je prešel na razmere v Jugoslaviji, kjer se nahaja obrtno-nadaljevalno šolstvo v najbolj dezolatnem položaju. Podal je izčrpno statistiko obrtnega šolstva cele države, iz katere posnamemo, da imamo v Sloveniji 54 nadaljevalnih šol z nad 4000 učenci. Ob koncu svojega referata je referent ugotovil žalostno dejstvo, da je vlada v proračunu za leto 1923/1924 črtala postavko, ki je bila namenjena obrtnonadaljevalnim šolam, kar bo spravilo naše obrtnonadaljevalno šolstvo na rob propada.

Po referatu je načelnik g. Franchetti naglašal, kako težke posledice bi nastale z ukinjenjem obrtnonadaljevalnih šol in je otvoril o tem debato, po kateri se je soglasno sklenilo resoluciji, v katerih se: 1.) protestira, da se v predlogu proračuna za leto 1923/1924 ne predvideva državna subvencija za trgovsko- in obrtnonadaljevalno šolstvo. 2.) Spričo dejstva, da je bodočnost in uspeh naše obrti, trgovine in industrije odvisen od dobro kvalificiranega naraščaja, ki mora dobiti zahtevano usposobljenost v prvi vrsti v nadaljevalnih šolah, se zahteva, da se obrtne in trgovske nadaljevalne šole poddržavijo. —

G. Malovič je nato poudarjal, da trpi naš obrtni naraščaj na pomanjkanju šolske strokovne izobrazbe po deželi, ker nima prilike, da bi obiskoval potrebne šole, zato priporoča, naj se pri merodajnih oblastih napravijo koraki, da se za vse vajence z dežele ustanove posebni tečaji po par mesecev na leto, in to v Ljubljani, Kranju in Novem mestu ter v Ribnici. Pouk naj bi se vršil vsak dan dopoldne, popoldne pa bi si obiskovalci tečajev prislužili hrano in stanovanje pri delodajalcih njihove stroke. Tečaji naj bi se obiskovali v zadnjem letu učne dobe, eventuelno med šolskimi počitnicami, ko bi bil prostor in učni pripomočki na razpolago. — Načelstvo je predlog g. Maloviča vzelo na znanje.

G. Rebolj priporoča nato, naj bi v svrhu osnovanja učnih tečajev stopile posamezne zadruge po inicijativi Zveze v stik s šolskimi vodstvi dotičnih okrajev. Da se vzbudi v vajencih za delo večje zanimanje, naj bi se ob raznih prilikah prirejale obrtne razstave, združene s predavanji, kar je n. pr. v Kranju imelo preteklo leto velik in jako lep uspeh.

Nato poda podnačelnik g. Ravnikar svoj referat o reorganizaciji urada za pospeševanje obrti. (Referat priobčimo v prihodnji številki. Op. ured.)

Po končanem referatu je ravnatelj urada za pospeševanje obrti g. inž. Gulič pojasnil položaj urada ter

v kratkih črtah navedel glavne momente, ki ovirajo uspešno delovanje tega urada. Resolucija, ki jo sklene občni zbor, naj bo ostra in naj se za to zainteresira vse politične stranke. Nato se je soglasno sprejela sledeča, od načelstva predlagana resolucija:

Ministrstvo za trgovino in industrijo se poziva, da čim prej izda k zakonu o ustanovitvi in organizaciji državnega zavoda za pospeševanje industrije in obrtništva v Beogradu z dne 30. avgusta 1922. pravilnik, o katerem naj se prej zaslišijo merodajne stanovske organizacije in korporacije. Dosedanji zavodi za pospeševanje obrti naj se novemu zakonu prilagode, predvsem naj se pri uradu za pospeševanje obrti čim prej oživotvori obrtni sosvet, čigar nasvete bi imel urad upoštevati.

Podnačelnik g. Ravnikar priporoča, naj se urad za pospeševanje obrti zaprosi, da ta potom časopisja opozori vse obrtništvo na svojo knjižnico, ki hrani še precejšnjo zbirko strokovnih knjig in revij.

Nato se je na predlog načelstva soglasno sklenila resolucija glede davkov. (Resolucijo objavimo v prihodnji številki. Op. ured.)

Po končanem dnevnem redu je g. načelnik Franchetti poročal o šušmarstvu, ki se je pri nas tako razpaslo, da resno ogroža ves obrtniški stan. Nujno je zato potrebno, da se ukrenejo mere, ki bodo šušmarjem onemogočile, da bodo še nadalje nemoteno izvrševali svoje nezakonito in razvoju obrtništva škodljivo delo.

V debato posežejo gg. Rabič, Breskvar, Novotny (ki prečita tozadevno obširno spomenico slaščičarjev). Gg. Rebolj in Mekinda predlagata, naj se nujno izposluje naredba, s katero bi se vsakemu neupravičencu delo takoj ustavilo. G. Babnik protestira proti sprejemanju nemških državljanov v naše obrti, ko vlada med domačimi delavci brezdelnost.

Zvezno načelstvo se pooblasti, da sestavi tozadevno spomenico in jo naslovi na oddelek ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani, ki se pozivlje, da opozori podrejene oblasti, da se strogo drže predpisov obrtnega reda in da ukrene nemudoma vse potrebno, da se šušmarstvo prepreči.

Zvezno načelstvo se je pooblastilo, da napravi v sporazumu z ostalimi zvezami vse potrebne korake za prisilno včlanjenje obrtnih zadrug v Zvezo.

Na predlog načelstva se sklene, da se priredi ob priliki ljubljanskega velesejma večji obrtniški shod. Načelstvo Zveze naj vodi zato vse predpriprave. —

G. Malovič pripomni, naj bi Zveza izposlovala, da se vpeljejo preizkušnje za vajence splošno za vse obrti. Iz onih krajev, kjer zadruge še ne obstajajo, naj se kandidatje pridele bližnjim zadrugam. Na ta način bi se uvedlo enotno postopanje v proglašanju vajencev za pomočnike, kar bi dokaj prispevalo k večji strokovni izobrazbi onih vajencev, kojih mojstri še niso včlanjeni v zadruge. Istotako naj se vpeljejo preizkušnje za mojstre. Le na ta način se bo dala doseči boljša bodočnost za obrtni stan. Kdor pokaže pri preizkušnji, da ni zmožen voditi obrti, naj se mu obrtni list odvzame; onim pa, ki že posedajo obrtne liste in ne napravijo preizkušnje, naj se odvzame pravica imeti vajence. Zveza obrtnih zadrug naj naprosi oddelek ministrstva za trgovino in industrijo, da se uvedejo obligatorni mojstrski izpiti, predloži naj se preizkuševalni red in določijo gotovi kraji, kjer naj bi se vršile preizkušnje. Če bi se ustanovile okrajne zveze obrtnih zadrug, naj bi bil pri njih tudi sedež preizkuševalnih komisij za mojstrsko preizkušnjo.

V debato poseže g. Oblak, ki zahteva strog mojstrski izpit za vsakega, ki hoče dobiti obrtni list.

G. dr. Pless je nato pojasnil obstoječa zakonska določila glede mojstrskega izpita, ki pri nas še ni obli-gaten, ampak samo fakultativen. Podčrtal je, da so zadruga same v prvi vrsti poklicane, da zahtevajo uvedbo obligatornega mojstrskega izpita, ter opozarjal na svoj tozadevni referat o priliki lanskoletnega občnega zbora, ki je bil objavljen v „Obrtnem Vestniku“ in ki vsebuje vsa določila o mojstrskem izpitu.

Načelnik g. Franchetti je nato zagotovil navzoče, da bo Zveza podvzela vse potrebne korake, da se po mo-gočnosti ugotovi vsem izraženim željam in da se čim prej rešijo vsaj najbolj pereča vprašanja, o katerih se je raz-pravljalo na občnem zboru.

Ker je bil s tem dnevni red izčrpan in ni bilo več predlogov, se je g. načelnik zahvalil navzočim za polno-številno udeležbo in zaključil občni zbor ob pol 14. uri.

Vsem obrtnim zadrugam!

PODPISANA ZVEZA BO POSLALA V ZMISLU SKLEPA OBČNEGA ZBORA Z DNE 15. APRILA 1923. ODDELKU MINISTRSTVA ZA TRGOVINO IN INDU-STRIJO SPOMENCO GLEDE FUŠARSTVA. VSE OBRTNE ZADRUGE, KI IMAJO V TEM OZIRU GO-TOVO MNOGO MATERIJALA NA RAZPOLAGO, SE POZIVAJO, DA VPOŠLJEJO ISTEGA TAKOJ POD-PISANI ZVEZI (DUNAJSKA CESTA 20). NAZNANIJO NAJ SE TUDI VSI ONI PRIMERI, KI SO BILI ŽE PRIJAVLJENI OBRTNI OBLASTI, A NI TA NIČESAR UKRENILA. ZADRUGE SE NAPROŠAJO, DA TEMU POZIVU UGODIJO DO 10. MAJA T. L., KER SE NA POZNEJŠE PRIJAVE V SPOMENICI NE BO MOGLO VEČ OZIRATI.

DEŽELNA ZVEZA KRANJSKIH OBRTNIH ZADRUG.

Poslovno poročilo načelstva „Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug“.

(Poročilo načelnika g. Engelbert Franchettija na občnem zboru Zveze, dne 15. aprila 1923.)

Kljub velikim težavam, ki so se delale Zvezi na vseh poljih, je Zveza vendar vztrajala pri svojem nelahkem in nevhvaležnem delu ter je korakala naprej po načrtanem programu, po poti, ki si jo je določila ob ustanovitvi in ki mora slednjič priboriti obrtništvo v našem gospodarskem življenju ono mesto, ki mu po njegovi važnosti po vsej pravici pripada. Za vsaj približno razumevanje delovanja Zveze v preteklem letu je neobhodno potrebno, da poda načelstvo že takoj uvo-doma, ne da bi se pri tem spuščalo v podrobnosti, ki tvorijo predmet blagajniškega poročila, majhno sliko o težkočah, ki jih je imela Zveza pri izterjanju članskih prispevkov. Iz poročila blagajnika je razvidno, da je bil pritok gmotnih sredstev s strani posameznih za-drug kljub minimalnemu prispevnemu znesku tako neznamenit, da bi morala Zveza, ako bi bila navezana samo na ta znesek, že davno ustaviti svoje poslovanje. Šteti se povsod, računa se z vsakim vinarjem, kljub temu pa ni bila Zveza v stanju, da bi krila tudi ne približno vsaj one majhne pisarniške stroške, ki so tvorili do sedaj edino postavko zveznih stroškov z letnimi pri-spevki članov, ampak je morala, kakor bomo slišali iz

poročila blagajnika, kriti večino stroškov iz dohodkov „Obrtnega Vestnika“ in iz podpor, ki jih je dobila iz ne-obrtniških vrst. Zveza je že v stiskah, če gre samo za nabavo papirja in ji sredstva nič ne dovoljujejo, da bi si držala pisarniško moč, ki bi ustrezala potrebam urada. Zveza bi neobhodno potrebovala sposobnega, v vseh obrtnopravnih poslih dobro verziranega tajnika, da bi mogla še uspešneje izvrševati svojo nalogo. Ideja o nastavitvi tajnika se je o priliki odborovih sej večkrat sprožila, stavili so se s strani odbornikov tozadevni predlogi, ki so pa morali zbog pomanjkanja denarnih sredstev ostati neizvršeni. Toda ne samo nastavev sposobnega tajnika se je morala opustiti, ampak opustiti so se morale tudi mnoge zelo važne akcije, in to le zbog pomanjkanja gmotnih sredstev.

Morda nikdar kakor sedaj je čas, da spoznamo važnost Zveze, da pokažemo polno umevanje njenega obstoja ter da ji priskočimo vsi vsaj s plačanjem člana-rine na pomoč. Kljub tej težki situaciji pa ni načelstvo Zveze obupalo, vztrajalo je dalje, boreč se z največjimi zaprekami, toda v zavesti, da je pozitivno delo potrebno celokupnemu obrtništvu, v prepričanju, da bo to težko in mučno delo v bodočnosti rodilo obilnih sadov. Pri tem mora načelstvo izpolniti prijetno dolžnost, da se na tem mestu najpristrčneje zahvali vsem odbornikom kakor tudi vsem načelnikom včlanjenih zadrug, ki so s svojo vztrajnostjo, marljivostjo in požrtvovalnostjo pomagali načelstvu pri tem težkem poslu, mu dali izpodbude ter bodrili svoje tovariše. Želimo, da bi se vrsta takih obrt-nikov, ki tvorijo danes med nami žalibog samo redke izjeme v doglednem času ojačila, pomnožila ter da bo tvorila med nami večino, ki naj dvigne naš stan, ki naj ga okrepi, da se bo mogel uspešno razvijati. Dolžnost mi je, da se na tem mestu spominjam tovariša Korde-liča, ki je dne 6. decembra 1922. preminul.

Delovanje Zveze se je razširilo na najrazličnejša polja, Zveza se je bavila z vsemi nalogami, ki so mogle dotikati interes obrtništva. Sledila je vsem novim za-konom in naredbam ter dala ponovno svoje strokovne izjave. Z največjo intenzivnostjo je vodila predvsem boj proti osemurnem delavniku v obrtnitvu, čigar uzako-njenje bi moglo doprinesiti obrtništvu in slednjič vsemu našemu nacionalnemu gospodarstvu največjo škodo, a ni pri tem niti iz socialnopolitičnih razlogov utemeljen. Zveza je napram pravilniku o osemurnem delavniku sklepala ter podala svojo izjavo trgovski in obrtniški zbornici. Tudi se je Zveza udeležila anket, ki so se vršile glede ureditve delovnega časa pri oddelku ministrstva za socialno politiko. Poleg zakona o zaščiti delavcev je prizadel največjo skrb našemu obrtništvu zakon o za-varovanju delavcev, ki je stopil v veljavo dne 1. julija 1922., in sicer za zavarovanje glede bolezni in nezgode. Z zakonom o zavarovanju delavcev, k se je v vsej naši državi pričel izvajati dne 1. julija 1922., so nastale za obrtnike težke obremenitve. Ta bremena so tako silna, da jih nikakor ne paralizira pridobitev paritetnega za-stopstva delodajalcev v samoupravnih organih zavarovalnih zavodov in da je počelo obrtništvo v Sloveniji resno razmišljati, kako jih zmanjšati in nepotrebno od-praviti. Ponovno se je v zgodovini narodnega gospodarstva izkazalo, da splošnega blagostanja naroda ni, če se njegov srednji pridobitni stan obrtnikov in trgovcev ne razvija. Odveč bi bilo govoriti o vsakovrstnih težko-čah in omejitvah obrti, ki se dandanes pod pritiskom davčnega vijaka, carinskega poslovanja, splošno rastoče draginje in drugih za narodno gospodarstvo neugodnih okolnosti ne samo ne razvija, temveč celo propada. In temu zdravemu razvoju vseh vrst obrti škodljivim okol-

nostim se pridružujejo v izdatni meri kvarne posledice zakona o zavarovanju delavcev.

Obrtništvo ne more pozabiti preziranja, ki ga je bilo deležno ob snovanju istega, za gospodarski obstoj pridobitnih stanov tako važnega zakona. Že iz tega razloga je bil zakon o zavarovanju delavcev sprejet od obrtnikov z vsem nezaupanjem. Komaj pa je bil zakon nekaj časa vpeljan, so spoznali obrtniki vse države splošno škodljive posledice, ki jih je v interesu splošnega prida odpraviti in omiliti. (*Dalje prihodnjič.*)

Naše nadaljevalno šolstvo, njega konec!

Leta 1883. je bivša Avstrija izdala naredbo o organizaciji obrtnonadaljevalnih šol «vsled potrebe, ki se je od vseh prizadetih faktorjev naglašala».

Leta 1923., torej ravno 40 let pozneje, jih bomo za slovenski del bivše Avstrije v najlepšem cvetju pokopali, toda ne zaradi tega, ker bi bile postale nepotrebne, ampak le vsled primanjkanja državnih sredstev za podpiranje teh šol.

Važnosti obrtnonadaljevalnega šolstva ni treba posebej poudarjati, saj je vsakomur znano, kaj pomeni obrtniku solidna šolska izobrazba. Poglejmo le kratko statistiko, ki kaže, kako lepo se je obrtnonadaljevalno šolstvo razvijalo: 1908./1909. je bilo v Avstriji 1137 šol, leta 1911./1912. že 1428 in leta 1913./1914. 1538 šol z 170.912 učenci. Za Slovenijo izkaže statistika profesorja Presla v brošuri: Namen, razvoj in organizacija obrtnega in strokovnega šolstva drugod in pri nas za leto 1911./1912. 20 obrtnonadaljevalnih šol.

Med vojno so počivale tudi obrtnonadaljevalne šole, a po preobratu se je takoj oživil pouk vajencev, ker je bil ravno po vojni v dvojni meri potreben. Z veselo požrtvovalnostjo, z upi na boljšo bodočnost so se premagale vse težkoče in takratna deželna vlada je, uvidevši koristi obrtnonadaljevalnih šol, prevzela na državni bužet dve tretjini ugotovljenih stroškov za vodstvo, učne honorarje, učila in pisarniške potrebščine. Tako je bil obstoj in razvoj obrtnonadaljevalnih šol zasiguran. Ustanovile so se poleg že pred vojno obstoječih (20) še nove šole: leta 1920./1921. 32 in leta 1921./1922. pa že 42.

Danes obstoja v Sloveniji ravno 54 šol, od katerih pa žal — zbog pomanjkanja državnih sredstev za podpore — ne deluje 12 šol, med njimi 5 strokovnih in 1 splošna v Ljubljani. Danes obiskuje šole okoli 3700 slovenskih obrtniških vajencev (ne všteti onih iz Ljubljane in krajev, kjer so šole sistirane), a v prihodnjem šolskem letu bodo morali ostati vsi doma.

Edini vzrok temu je pomanjkanje sredstev za potrebne podpore s strani države. Niti onih malenkosti, niti onih drobtin, katere je običajno delila mačeha vlada med obrtništvo, niti teh ne bomo dobili več, primorani bomo vse nadaljevalne šole zapreti.

Cene šolskim potrebščinam in učilom so ogromno narasle, draginja je dvignila učne honorarje, kurjava in razsvetljava zahtevata premnogo denarja, tako da so se stroški za vzdrževanje obrtnonadaljevalnih šol podesetorili. Država je v budžetu za leto 1920./1921. dovolila podporo 75.000 Din, ki se je razdelila tudi za leto 1921./1922. po dovoljenih dvanaestinah. Seveda, vsota ni zadostovala opravičenim zahtevam obrtništva; za leto 1922./1923. se je podpora zvišala na 200.000 Din. Šolski predurki za leto 1922./1923. so se kruto reducirali in vendar je odpadla na šole le malenkostna podpora. Samo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani gre hvala za to, da se je

v tekočem šolskem letu vsaj za silo moglo vzdržati 42 obrtnonadaljevalnih šol.

Omenjeno naj bo, da je država še danes na dolgu z delom podpore iz leta 1921./1922. in da šolski odbori težko čakajo na dovolitev potrebnega kredita. Brezobzirnost in kratkovidnost vlade v tem oziru gre še dalje. Lansko leto se je v proračunu subvencija vsaj predvidela, ako se tudi faktično ni izplačala. Iz predloga za državni proračun za leto 1923./1924. pa se je državna subvencija za obrtnonadaljevalno šolstvo sploh črtala! Brez državnih podpore pa ni za te šole obstanka, kajti kdo naj krije stroške?

Toliko glede obrtnonadaljevalnih šol. V kakšnem položaju se nahaja pa trgovskonadaljevalno šolstvo? Za trgovske nadaljevalne šole velja isto; tudi tukaj najdemo isti žalostni položaj. Vlada ni dala za trgovskonadaljevalno šolstvo niti v preteklem letu nobene podpore in je ne bo dala tudi letos. Tudi tukaj se imamo zahvaliti samo trgovski in obrtniški zbornici, da smo te šole rešili od popolne ukinitve!

Spričo teh žalostnih dejstev stojimo danes pred zatvoritvijo vseh nadaljevalnih šol. Ali vemo, kaj pomenijo obrtne in trgovske nadaljevalne šole za naše gospodarstvo? Ali se zavedamo težkih posledic, katere bo imela zatvoritev teh šol? Obrtniški, kakor tudi trgovski naraščaj, prihaja v uk po večini s štiri- do šestrazredno ljudskošolsko izobrazbo; število onih, ki prihajajo iz srednjih šol, je zelo pičlo, zato so nadaljevalne šole pri nas tako važnega pomena, da ga moremo jedva oceniti. Usoda naše obrti, trgovine in industrije je odvisna od tega, ali si bomo znali vzgojiti dobro izšolan kvalificiran naraščaj, ki bo odgovarjal zahtevam današnjega časa. Konkurenčna moč naše obrti, trgovine in industrije je predvsem odvisna od tega, ali si bomo znali vzgojiti zadosten kader kvalificiranih delavcev. Fundament vzgoje našega naraščaja so pa nadaljevalne šole, zato je naša dolžnost in dolžnost vseh poklicanih faktorjev, da se posveti vsa skrb temu, da se nadaljevalne šole ne zapirajo, ampak, da se jim omogoči čim uspešnejše delovanje.

Deželna zveza kranjskih obrtnih združenj se na svojem običnem zboru sprejela resolucije v katerih se 1.) protestira, da se v predlogu proračuna za leto 1923./1924. ne predvideva nobena državna subvencija za obrtne in trgovske nadaljevalne šole, 2.) zahteva, da se obrtne in trgovske nadaljevalne šole čim prej podržavijo.

Ti dve resoluciji bi morali stati na dnevnem redu vseh shodov obrtnikov, trgovcev in industrijcev. Predvsem bi se pa moralo povsod nujno zahtevati, da se za nadaljevalno šolstvo dovolijo vsaj potrebni krediti, da ne bomo pri vzgoji našega naraščaja utrpeli škodo, katere se ne bo dalo več popraviti. Dovolitev kreditov za naše nadaljevalno šolstvo je postulat, ki ga nam nalagajo gospodarski, kulturni in socialni interesi. Rešitev tega vprašanja je nujna in ne dopušča odlaganja. — Morda smo tudi tukaj zakrivali mnogo mi sami, ker nismo posvečali temu vprašanju one pozornosti, ki jo je zaslužilo, zato pa vzdramimo se vsaj v zadnjem momentu, ne dopuščajmo, da se nam ruši temelj, na katerem si moramo graditi svojo bodočnost. Zastavimo vse merodajne faktorje, da posvetijo vprašanju kreditov za nadaljevalno šolstvo največjo pozornost, da se preprečijo težke posledice, katere bi neizogibno imele zatvoritev nadaljevalnih šol za celo naše nacionalno gospodarstvo.

**Obrtniki,
naročajte vsi „Obrtni Vestnik“!**

Razno.

Redni zadrudni zbor krojaške zadruga v Ljubljani. V nedeljo dne 15. aprila t. l. se je vršil redni zadrudni zbor zadruga krojačev, krojačic, krznarjev, modistin, izdelovalk belega perila in steznikov za Ljubljano in okolico v dvorani hotela «Union». Zadrudnega zbora se je udeležilo okoli 200 zadrudnikov. Načelnik g. Ivan Kersnič je otvoril zborovanje ob 10. uri dopoldne in po običajnih formalnostih pozdravil na zborovanje došlega zastopnika trgovske in obrtniške zbornice g. dr. Josipa Pretnarja. Iz načelnikovega poročila posnemamo, da je štela zadruga začetkom leta 1923. 368 zadrudnikov. V letu 1922. je nanovo pristopilo 28, izstopilo pa 10 zadrudnikov; v tem času se je prijavilo 216 vajencev in 142 pomočnikov. Koncem leta 1922. je imela zadruga v evidenci 421 učencev in 361 pomočnikov. — Načelnik g. Ivan Kersnič je grajal, da zadrudniki pomočnike ne priglajajo pravočasno; največkrat jih priglajajo šele povodom izstopa, ko jim gre za potrdilo delavske knjižice. V letu 1922. je bilo dvoje mezdskih gibanj; pri obeh je zadruga z uspehom vodila pogajanja. — Pomočniški preizkušnji se je podvrglo 20 krojačev, 43 krojačic, 2 krznarja in 7 izdelovalk belega perila. Uspehi so bili sledeči: pri krojačih 3 prav dobro, 6 dobro, 8 zadostno, trije preizkušnje niso prestali; pri krojačicah: 26 prav dobro in 17 dobro; pri krznarjih: 1 prav dobro, 1 dobro; pri izdelovalkah belega perila: 6 prav dobro, 1 dobro. K mojstrski preizkušnji se je prijavil le en pomočnik, ki pa preizkušnje ni prestal. Zadrudna pisarna je rešila v preteklem letu 312 raznih vlog in dopisov. Zadrudni odbor je imel 9 sej. — Načelnik g. Ivan Kersnič je podal tudi poročilo o računskem zaključku za leto 1922., ki izkazuje koncem leta 45.309 K 75 v premoženja. Poleg tega razpolaga zadruga s premoženjem bivše zadrudne bolniške blagajne, ki se uporablja za podpore onemoglim zadrudnikom. To premoženje je znašalo koncem leta 1922. še 3311 K 21 v. — Na predlog računskega preglednika g. Pučnika se je računski zaključek odobril, podelil odboru absolutorij in se mu hkratu izrekla zahvala za vzorno poslovanje. — Za načelnika je bil vnovič soglasno izvoljen dosedanj načelnik g. Ivan Kersnič, za podnačelnika istotako dosedanj podnačelnik g. Jernej Ložar, v odbor pa po večini dosedanj odborniki in odbornice. — Proračun izkazuje okoli 90.000 K izdatkov in okoli 60.000 K dohodkov. Za pokritje primanjkljaja se je sklenilo pobrati za leto 1923. zadrudno doklado od zadrudnikov, ki ne zaposlujejo pomočnikov, po 20 Din, od onih, ki zaposlujejo enega ali dva pomočnika, po 30 Din in od ostalih po 40 Din. V proračunu je obsežen znesek po 2500 Din, od katerega naj zadrudni odbor nakaže obrtni zvezi takoj 1000 Din, ostalek pa ob priliki večjih akcij zveze, kadar bodo prišli v poštev posebno interesi krojaške stroke. Dalje namerava zadruga prirediti (za nadomestilo obrtnonadaljevalne šole) učni tečaj za vajence, ki bodo tekom enega leta polagali pomočniško preizkušnjo. Za ta tečaj so proračunjeni izdatki na 5000 Din. — Končno so se v nekaterih točkah izpremenila pravila. Najvažnejša izprememba zadeva učno dobo za krojačice, ki se je določila na najmanj tri leta. Sprejelo se je tudi predlog, da se zadruga v bodoče naziva: Zadruga krojačev, krojačic in sorodnih obrtov v Ljubljani. — Na zborovanju navzoči zastopnik trgovske in obrtniške zbornice g. dr. Pretnar je predložil v daljšem, izčrpnem govoru težnje in stremjenja obrtništva s posebnim ozirom na krojaško stroko. Njegova jako poučna izvajanja so zadrudniki poslušali z velikim zanimanjem in se mu ob koncu zahvalili z živahnim odobravanjem. Na podlagi njegovega govora je

načelnik predlagal obširnejšo resolucijo, ki zadeva obrtnonadaljevalne šole, mojstrske preizkušnje in nezgodno zavarovanje. Resolucijo, ki se predloži na merodajna mesta, so zadrudniki soglasno sprejeli.

Čevljarska zadruga v Brežicah. Dne 25. marca t. l. se je vršil ustanovni občni zbor Čevljarske zadruga v Brežicah v prostorih gostilne Pečnik. Ker ni bil občni zbor ob 9. uri sklepčen, se je zborovanje otvorilo ob en četrt na 11. uro ob navzočnosti 23 članov s sledečim dnevnim redom: 1.) Poročilo o ustanovitvi Čevljarske zadruga. 2.) Volitev načelstva in dveh preglednikov računov. 3.) Proračun za leto 1923. 4.) Določitev zadrudnih doklad za leto 1923. 5.) Pristop k Zvezi obrtnih zadrug; volitev dveh delegatov. 6.) Določitev prispevkov preizkuševalne komisije in vpostavitve zapriseženih sodnijskih izvedencev. 7.) Raznoterosti. — Načelnik pripravljalnega odbora pozdravi navzoče, otvori občni zbor ter naznani število (60) članov. Tovariš Zagode prečita odobritev zadruga od okrajnega glavarstva in nekatere odlomke iz pravil. Po tajni volitvi so bili izvoljeni sledeči tovariši: za načelnika tov. Gregl Josip z 21 glasovi, za namestnika tov. Strašek Rok z 19 glasovi. Za odbornike tov.: Cizelj Ivan, Zagode Ivan, Petrič Jože, Hervoi Jože in Koprivc Franc; za namestnike tov.: Černelič Rudolf, Kramžer Jože, Veršec Gregor, Zdonc Franc in Veble Martin. Za preglednika računov tov.: Petrič Jože in Zagode Ivan. — Določi se prispevek 10 Din od člana za nabavo najpotrebnejših stvari. Odobri se pristop k Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani. Za zvezna delegata sta izvoljena tov. Pšeničnik Jože in Zagode Ivan. Za prispevka preizkuševalne komisije sta izvoljena tov. Petrič Jože in Godler Ivan, za njiju namestnika pa tov. Hervoi Jože. Za sodnijska izvedenca se postavi tov. Petrič Jože in Godler Ivan in za njiju namestnika tov. Pšeničnik Jože. Načelnik poroča, da odstopi g. Černelič Franc, gostilničar, Čevljarski zadrugi prostor za pisarno brezplačno, kar se vzame z odobrenjem na znanje. Uradne ure se določijo vsako nedeljo od 10. do 12. Novoizvoljeni načelnik se zahvali za lepo udeležbo in izkazano mu zaupanje ter zaključi zborovanje ob 12. uri.

Davek na poslovni promet. Nekateri davčni uradi kontrolirajo odpremo davka v tej smeri, da zahtevajo dokazila o plačani državni in samoupravni trošarini, katero odbijajo davkoplačevalci od prometa. Ako davčni zavezanec ne more takoj predložiti trošarinskih priznanih, se odbitek ne prizna in davek pobere tudi od uveljavljenega trošarinskega zneska. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je na ta postopek opozorila g. finančnega delegata, ki je z okrožnico z dne 13. aprila 1923., št. A I 871, poučil podrejena oblastva in urade, da tega postopka ne more odobravati. Člen 10. Uredbe o davku na poslovni promet v besedilu zakona z dne 31. januarja 1922. (Uradni list št. 20/46), kakor tudi člen 116. finančnega zakona za leto 1922./1923. (Ur. list št. 105/324) odredjata, da imajo le finančna oblastva, in sicer izključno šefi, na podstavi odločbe davčnega odbora pravico pozivati davčne zavezance, naj predložijo dokaze, t. j. kolikor so zavezani voditi knjigo opravljenega prometa, da predložijo to knjigo. Ta omejitev kontrole se pa nanaša tudi na trošarinske priznanice, ker tvorijo te po zgoraj citiranem členu 10. Uredbe o davku na poslovni promet sestavni del knjige opravljenega prometa. S tem pa seveda ni prejudicirano kontrolni pravici davčnih oblastev, katera pozivljamo, da se jih po potrebi tudi poslužujejo. Hkratu je gospod delegat pripomnil, da malenkostno in sekantno izvajanje kontrole ni v njegovih intencijah.

Jesenice. Obrtno društvo za sodni okraj Kranjska gora s sedežem na Jesenicah je imelo v nedeljo, 8. aprila t. l., po zadnjem občnem zboru svojo prvo odborovo sejo. Tovariš Meznarič je prevzel posle blagajnika in društvenega tajnika ter obljubil, da bo vse svoje moči posvetil v korist društva in društvenim članom. Društvo je sklenilo vpeljati članske izkaznice in k rednim članom povabiti vse obrtnike in pomočnike sodnega okraja Kranjska gora. Članarina za člane znaša letno 10 Din, za pomočnike 5 Din. Društvo bo prirejalo vsak mesec po enkrat za vajence strokovno predavanje, na katerem bosta predavala tovariša Gogala in Meznarič. Istotako namerava društvo prirediti redne mesečne odboro ve seje v okolišju društva, kakor tudi skupne rodbinske izlete. V jeseni namerava društvo prirediti razstavo vajeniških del in bo s pripravami takoj pričelo. Za kritje stroškov priredi društvo štiri društvene veselice, in sicer o Binkošti na Javorniku, pozneje na Jesenicah, na Dovjem in v Kranjski gori. V ta namen se je izvolil prireditveni in veselični odsek, katerega glavni namen je, se podrobno baviti z društvenimi prireditvami in predložiti glavnemu odboru svoje predloge. V ta odbor so bili izvoljeni tovariši: Karel Višnar, predsednik, Franc Šlibar, Joža Vengar, Ladislav Škrinjar in Janko Meznarič. Odbor je istočasno sklenil okrajnemu glavarstvu prijaviti štiri slučaje zaradi nezakonitega izvrševanja obrti. Istočasno se pozivlje vse obrtnike sodnega okraja Kranjska gora, da vsi pristopijo k društvu kot redni člani.

III. Ljubljanskemu vzorčnemu velesejmu, ki se bo vršil ob 1. do 10. septembra 1923., je ministrstvo za trgovino in industrijo v Beogradu priznalo z naredbo št. 571 od 17. marca t. l. priznalo značaj čisto gospodarske razstave. Z odlokom ministrstva za trgovino in industrijo, uprave za zaščito industrijske svojine od dne 30. marca t. l., Pr. št. 328, pa se priznava predmetom, izloženim na letošnjem velesejmu, prvenstveno pravo v zmislu § 160. zakona o zaščiti industrijske svojine in §§ 94. in 99. izvršilne naredbe o zaščiti industrijske svojine.

Bolniško podporno društvo čevljarjev v Ljubljani je imelo v nedeljo dne 22. aprila t. l. popoldne v gostilni g. Antona Zabukovca v Stritarjevi ulici svoj redni četrtletni zbor, ki je bil obenem združen s štiriinštiridesetletnico ustanovitve društva in osemdesetletnico njegovega prvega zaslužnega predsednika Ferdo Tume. Po splošnem dnevnem redu, kjer so bile prečitane običajne formalitete, kakor poročila tajnika, blagajnika itd., je predsednik g. Erjavec v daljšem govoru obširno opisal delo staroste čevljarjev g. Ferdo Tume, ki je dosegel 20. aprila t. l. častljivo starost 80 let. Ob tej priliki mu je predsednik izročil lep dar, nakar so mu vsi navzoči člani vzklikali trikrat: Slava Ti! G. Tuma se je radosten zahvalil navzočim za izkazano zaupanje. V imenu Zadruga čevljarjev je slavljenca pozdravil še g. Matej Oblak. Govorila sta še gg. Zamljen in Breškvar, nakar je bila po izrečenih zaupnici celokupnemu odboru debata zaključena. Za tem se je vršil animiran zabavni večer.

Preizkušnje za tesarske vajence. Pokrajinska zadruga tesarskih mojstrov za Slovenijo v Ljubljani naznanja svojim članom, da se vrše preizkušnje za tesarske vajence v dneh 14. in 15. maja t. l. v Ljubljani. Oni tesarski mojstri, ki doslej svojih vajencev še niso prijavili k preizkušnji, naj to store do 8. maja t. l., ker se bodo pozneje došle prijave mogle upoštevati šele v jesenskem terminu.

Dobava raznovrstnega materiala. Pri direkciji državne posestva «Belje» v Kneževem (Baranja) se vrši

dne 15. maja t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznovrstnega materiala. Pogoji in seznam materiala za to dobavo so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom proti plačilu na razpolago.

Prodaja škartnega materiala in sodov. Pri tobačni tovarni v Ljubljani se vrši dne 7. maja t. l. ob 11. uri dopoldne dražba 60.000 kg odpadkov belega kartona, 12.400 kg odpadkov rjavega kartona, 14.000 kg odpadkov raznega papirja in 80 komadov starih sodov od olja. Predmetni oglas z natančnejšimi pogoji je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Očdaja barvanja železne konstrukcije mostu. Pri ravnateljstvu državne železnice v Subotici se bo vršila dne 9. maja 1923. ob 11. uri dopoldne ofertalna licitacija glede oddaje barvanja železne konstrukcije bogojevsko-dunavskega mostu (površina 32.000 m²). Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava etiket (envelop) in pečatk. Pri upravi smodnišnice v Kamniku se vrši dne 7. maja t. l. ob 11. uri dopoldne ofertalna licitacija glede dobave 85.000 etiket (envelop) in 300.000 pečatk. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava moke. V intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo sklenila dne 7. maja t. l. direktna pogodba za dobavo 200.000 kg pšenične krušne moke (tipa 80 %). Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Ljubljanska kreditna banka. (Bilančna seja upravnega sveta.) Te dni se je vršila pod predsedstvom dr. Karla Trillerja bilančna seja upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke, na kateri je bila odobrena po ravnateljstvu predložena bilanca zavoda za leto 1922. V vseh panogah poslovanja izkazuje bilanca napram letu 1921. znaten napredek, kar dokazujejo naslednje, v zaokroženih zneskih navedene številke iz bilance, poleg katerih so navedene v oklepajih odgovarjajoče številke iz zaključka za leto 1921. Celokupni promet banke v letu 1922. je dosegel vsoto 115 milijard kron (66 milijard kron) in se je tedaj v prošlem letu napram letu 1921. zopet skoro podvojil. Od celokupnih aktiv v znesku 1532 milijonov kron (1094 milijonov) odpade: na blagajno 53 milijonov (24 milijonov), na valute 2 milijona (isto), na menice in devize 189 milijonov (47 milijonov), na vrednostne papirje 85 milijonov (72 milijonov), na predujme, na papirje in blago 76 milijonov (55 milijonov), na razne dolžnike 1005 milijonov (819 milijonov), na realitete 18 milijonov (4 milijoni), na konzorcijalne račune 35 milijonov (34 milijonov) in na razna druga aktiva 76 milijonov (37 milijonov). V pasivah so izkazani: delniška glavica z 80 milijoni (50 milijoni), rezervni fondi z 61 milijoni (41 milijoni), pokojninski fond s 6 milijoni (2 milijonoma), vloge na knjižice z 204 milijoni (170 milijoni), razni upniki s 1038 milijoni (787 milijoni) in razna druga pasiva s 126 milijoni (31 milijoni) kronami. Izkazani čisti dobiček za poslovno l. 1922. znaša 16.963.883 K 16 vin. napram 13.209.959 K 29 vin. v letu 1921. Sklenilo se je predlagati občnemu zboru, ki se vrši v nedeljo 6. maja ob 9. uri dopoldne v novi bančni palači Ljubljanske kreditne banke, poleg običajnih dotacij rezervam in v druge namene izplačilo 17odсотne dividende, t. j. 68 K na vsako delnico s celim kuponom in 3k K na delnico s polkuponom, napram 15odstotni dividendi v znesku 60 K, ki se je izplačala za leto 1921. za delnico s celim kuponom. Na seji je bil namesto pokojnega dr. Ivana Tavčarja soglasno izvoljen za predsednika banke dosednji podpredsednik dr. Karel Triller, za pod-

predsednika pa upravni svetnik Alojzij Vodnik. Za ravnatelja je bil imenovan podravnatelj dr. Fran Pavlin, naslov podravnatelj se je podelil prokuristom Bogumilu Kajzelju, Josipu Andrejsu in Mirku Ferlinzu.

Velesejem v Bratislavi. Letošnji velesejem v Bratislavi se bo vršil v dobi od 23. avgusta do 2. septembra 1923. pod naslovom «Dunavski mednarodni velesejem» v lastnih, modernih, prostornih in vsem zahtevam odgovarjajočih paviljonov, postavljenih v bratislavskem pristanišču. Istočasno bodo organizirale sledeče korporacije in uradi specialne razstave, in sicer: Ministrstvo notranjih zadev: razstavo češkoslovaškega hranilničarstva v svrhu razvitja istega na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji. Dunavska prometna družba: razstavo dunavske paroplovbe. Slovaški poljedelski svet: specialno razstavo eksportnih poljedelskih produktov. Ministrstvo trgovine: razstavo slov. kopališč in letovišč. Uspeh I. in II. bratislavskega mednarodnega velesejma, ležečega v najživahnejšem donavskem pristanišču in naravnem izhodu češkoslovaške industrije v Jugoslavijo in ostala trgovska središča Balkana in Orijenta, zagotavlja, da se bodo tudi ob priliki III. velesejma v Bratislavi osredotočili vsi evropski in neevropski trgovski in industrijski krogi. Razstavljalcem, ki bi želeli udeležiti se velesejma, daje vse potrebne informacije in direktive ravnateljstvo velesejma v Bratislavi ali pa tukajšnji češkoslovaški konzulat.

Tovarna orožja v Bosni. Škodove tovarne v Plznu so poslale nekaj strokovnjakov v našo državo, da preiščejo pogoje, pod katerimi bi se mogel prenesti del Škodovih orožnih tovarn v našo državo. Poleg tega je obstojal že poprej načrt, prenesti neko kompletno tovarno orožja iz Avstrije v našo državo. Vojno ministrstvo je tudi že odposlalo posebno komisijo strokovnjakov, da preišče teren v Bosni, kjer bi bilo najprimernejše mesto za zgradbo take tovarne, ker se nahajajo tam tudi veliki železni rudniki.

Težave v madžarskem gospodarstvu. Vsled silnega in trajnega padanja madžarske krone je zelo narasla

draginja. To je napotilo delavstvo v Madžarski, da zahteva povišanje svojih plač. Ker se nahajajo tudi podjetniki v precej neugodnem položaju, je računati s poostritvijo gospodarske krize na Madžarskem.

Zanimanje Švice za naše rude. Neka velika švicarska tvrdka je poslala svoje zastopstvo v našo državo, da prouči razmere v našem rudarstvu. Najbolj jo zanima manganova ruda v Bosni, katere namerava naročiti za poizkus 200 do 300 vagonov.

Koliko imamo v naši državi lokomotiv in vagonov. Po najnovejšem štetju imamo v naši državi 1993 normalnotirnih lokomotiv (od teh je 1045 porabnih) in 46.555 vagonov, od katerih je 29.918 porabnih.

Novi romunski državni budžet. Romunski državni budžet izkazuje za čas od 1. aprila do 31. decembra 1922. dohodkov 15 milijard 200 milijonov lejev, medtem ko znašajo izdatki 15 milijard.

Izdajatelj konzorcij «Obrtnega Vestnika».

Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Štampilje

iz kovine in gumija
za obrtnike, trgovce, urade

Ciril Sitar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 13

Izdelovalnica
raznih voz.

MIH. LOŽAR
Radomlje, p. Domžale.

Fotografski in umetno slikarski atelje Avg. Černe
Celje, Ljubljanska cesta 10 (prej V. Pick)

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Cene najnižje. Poveča po vsaki sliki. Slika v olju, akvarel, pastel, po naravi in po vsaki sliki, fotografira za društva najceneje. Restavrira stare umetnine za muzeje, galerije, cerkve, privatnike itd. itd.

Za fotografije znižane cene.

Kreditno društvo

Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila

na menice in kredite

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

JADRANSKA BANKA

Beograd.

Dionička glavnica: Din 60,000.000.—

Rezerva: Din 30,000.000.—

PODRUŽNICE:

Bled,	Jesenice,	Prevalje,
Cavtat,	Korčula,	Sarajevo,
Celje,	Kotor,	Split,
Dubrovnik,	Kranj,	Šibenik,
Hercegnovi,	Ljubljana,	Tržič.
Jelsa,	Maribor,	Zagreb.
	Metković,	

— AMERIKANSKI ODIO —

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afiliirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zader,
Frank Sakser State Bank, Cortlandt Street 82.
 New-York City. **Banko Yugoslavo de Chile,**
 Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natalos,
 Porvenir.

Obrtna banka

v Ljubljani

Kongresni trg št. 4

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo počenši s 1. novembrom 1922. za pol odstotka

višje, torej s

5%

od dne vloge do dne dviga.

PROMETNI ZAVOD ZA PREM OG

d. d.

v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvo-vrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog, d. d. Centrala v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II.
 Podružnica v Novem Sadu (Bačka).